

แผนการสอนวิชาภาษาไทย ท ท 102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง รามเกียรติ์

แผนการสอนนี้พัฒนาโดย อาจารย์ภัททิพ ศรีสุทธิ โรงเรียนสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

Tel : 077 – 284985 bhatips@hotmail.com tipsrisut@yahoo.com

สาระสำคัญ

รามเกียรติ์เป็นวรรณกรรมที่ทรงคุณค่า เป็นมรดกทางภาษา วัฒนธรรม ที่สะท้อนความเป็นชาติ นักเรียนจะได้รับความรู้ คติสอนใจ การวางแผนความคิดอันแยบยลของตัวละครต่างๆ รวมทั้งความบันเทิง

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้ นักเรียนสามารถ

- 1 บอกลักษณะของคำประพันธ์ประเภทกลอนบทละครได้
- 2 บอกที่มาของเรื่องและประวัติผู้แต่งได้
- 3 บอกความหมายของคำศัพท์ได้
- 4 เรียงลำดับเหตุการณ์ในเนื้อเรื่องได้
- 5 บอกนิสัยของตัวละครได้
- 6 จับใจความสำคัญจากเนื้อเรื่องได้
- 7 อ่านและเขียนคำศัพท์จากเนื้อเรื่องได้ถูกต้อง
- 8 ย่อความได้

เนื้อหา

เรื่องรามเกียรติ์ตอนศึกไมยราพ จากหนังสือทักษัมพันธ์ เล่ม 1 หน้า 85 – 115

สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. ประวัติและที่มาของเรื่องรามเกียรติ์จากโฮมเพจหอสมุดไทย
<http://203.144.136.10/service/mod/heritage/nation/ramakian/index.htm>
2. แบบทดสอบออนไลน์ http://www.st.ac.th/thaidepart/test_online/
- 3 เรื่องรามเกียรติ์จากหนังสือสารัตถะทักษัมพันธ์ เล่ม 1
- 4 แบบประเมินการทำกิจกรรมกลุ่ม และแบบประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่องรามเกียรติ์

เวลาที่ใช้ 9 คาบ

กิจกรรมการเรียนการสอน

คาบที่ 1

1. ครุณาเข้าสู่บทเรียน โดยถามนักเรียนว่ารู้จักเรื่องรามเกียรติ์หรือไม่ ใครเป็นตัวละครเอกบ้าง ตัวละครใดเก่งที่สุด ใครอ่านเรื่องรามเกียรติ์ฉบับสมบูรณ์บ้าง ขออาสาสมัครเล่าเรื่องให้เพื่อน ๆ ฟัง

2. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

3. นักเรียนห้องเรียนสีชมพู คลิกลิงค์โฮมเพจมรดกไทย คลิกเรื่องรามเกียรติ์

<http://203.154.104.10/service/mod/heritage/nation/ramakian/index.htm>

นักเรียนอ่าน ความเป็นมา ประวัติตัวละคร กำเนิดทศกัณฐ์ กำเนิดพิเภก กำเนิดพาลี สุคริพ กำเนิดหนุมาน กำเนิดนางมณโฑ กำเนิดองคต กำเนิดทราพ ทรพี นารายณ์อวตาร กำเนิดทหารพระราม กำเนิดนางสีดา กำเนิด มัจฉานุ และศึกไมยราพ หรือตัวละครอื่น ๆ ตามความสนใจ ซึ่งถอดความเป็นร้อยแก้ว

คาบที่ 2 - 3

4. นักเรียนออกมาทนายปริศนาตัวละคร โดยเล่าพฤติกรรมของตัวละครนั้น ๆ ให้เพื่อนทนาย

5. กิจกรรมกวาดสายตาคำตอบ โดยครูจะตั้งคำถามจากนำเรื่อง และประวัติผู้แต่งจากหนังสือ ทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1 นักเรียนรีบหาคำตอบโดยการกวาดสายตาผ่านเนื้อเรื่องอย่างรวดเร็ว ใครพบคำตอบก่อนตอบก่อน

5.1 รามเกียรติ์ฉบับนี้เป็นพระราชนิพนธ์ของกษัตริย์องค์ใด

แนวการตอบ รัชกาลที่ 1

5.2 มีจุดมุ่งหมายในการพระราชนิพนธ์อย่างไรอย่างไร

แนวการตอบ เพื่อรักษาไว้ไม่ให้สูญหาย และแสดงให้เห็นถึงความไม่เที่ยงแท้

5.3 เรื่องรามเกียรติ์นำเค้าเรื่องเดิมมาจากไหน

แนวการตอบ นำมาจากเรื่องรามณะ ของวาลมิกิชาวอินเดีย

5.4 เรื่องรามเกียรติ์ใช้ในเล่น โขนมาตั้งแต่สมัยใด

แนวการตอบ สมัยกรุงศรีอยุธยา ใช้แสดงโขนและหนังใหญ่

5.5 ผลงานของผู้พระราชนิพนธ์นอกเหนือจากนี้มีเรื่องใดอีกบ้าง

แนวการตอบ นิราศรบพม่าที่ท่าดินแดง บทละครเรื่องอิเหนา อุณรุท และพระราชพงศาวดารฉบับพันจันทนุมาศ

5.6 เรื่องรามเกียรติ์มีหลายฉบับ ฉบับใดสมบูรณ์ที่สุด

แนวการตอบ ฉบับของรัชกาลที่ 1

คาบที่ 4-5

6. . นักเรียนอ่านออกเสียงกลอนบทละครแบบอ่านร้อยแก้ว แล้วจับใจความสำคัญ ตีความและ
แสดงความคิดเห็น หน้า 88 ตั้งแต่ เมื่อนั้น พระยาไมยราพย์กษี กระทั่งถึง ต้องพระยาสุกรีพ
นั่งหลับ .....ก็เข้าไปในโอรุ้วานร

6.1 เมื่ออ่านจบ ครูสุ่มนักเรียนตอบคำถาม ใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ ทำกับใคร ทำ
อย่างไร ศัพท์ต่อไปนี้หมายความว่าอย่างไร กระบี่ กุมภัณฑ์ พาทย์พิณ วายบุตร พานริน

6.2 นักเรียนอ่านต่อ ตั้งแต่ ครั้นถึงพลบลาสุวรรณรัตน์ หน้า 88 ถึง

ซ้ำแรกแทรกพื้นสุธาธาร .....พاجرเร่งรีบไปในธานี นักเรียนร่วมกันตอบคำถาม

6.3 นักเรียนอ่านต่อ จาก ครั้นถึงจึงพจนารถ .....ตามพระยากุมภัณฑ์บัญชา หน้า 90
แล้วนักเรียนช่วยกันสรุปใจความสำคัญ

6.4 นักเรียนอ่านตั้งแต่ บัดนั้น วายบุตรฤทธิไกรใจกล้า ถึง ก็โศกครวญคร่ำรำพัน แล้ว
สรุปใจความสำคัญต่อไป

7. นักเรียนอ่านทำนองเสนาะ ตั้งแต่ โอ้วาสมเด็จพระเชษฐา เราจากพาราเขตชั้นฆ์
ถึงโอ้วาพระปิ่นโลกศ.....เพียงหนึ่งชีวิจะมรณา นักเรียนร่วมกันสรุปใจความ

8. นักเรียนอ่านออกเสียงแบบร้อยแก้วใส่อารมณ์ตามลักษณะของเนื้อหา

กลุ่มที่ 1 บัดนั้น พระยาพิเภกยักษา ถึง จะเผ่นพานไปทั่วธาตรี

กลุ่มที่ 2 เมื่อนั้น พระลักข์ทรงสวัสดิ์ศรีศรีถึง ยังในนครบาบาดล

กลุ่มที่ 3 บัดนั้น โอรสพระพายใจหาญ ถึง ก็หักก้านลอดไปด้วยฤทธา

กลุ่มที่ 4 และเห็นกำแพงแสงล้อม ป้อมค่าย คูเขื่อน แน่นหนา ถึงบุกบันตีด่านอสุรี

9. นักเรียนช่วยกันถอดความเป็นร้อยแก้วโดยครูใช้คำถามนำ เช่น

9.1 ใครแนะนำให้ใครทำอะไร

9.2 ใครติดตามไปช่วยพระราม ไปอย่างไร

9.3 มรคา รัถยา วิถี แปลว่าอะไร

10. นักเรียนอ่านออกเสียงแบบร้อยแก้วใส่อารมณ์ตามลักษณะของเนื้อหา

กลุ่มที่ 1 บัดนั้น ฝ่ายอสุรย์กษี ถึง ฟันฟอนอุตุลุด่วนไป

กลุ่มที่ 2 บัดนั้น คำแหงหนุมาณทหารใหญ่ ถึง ดัดคั้นไปตามมรคา

กลุ่มที่ 3 เหลือบไปแลเห็นกฤษร งามอนสูงใหญ่ขวางหน้า ถึง เข้าไล่โจมตี

จับคชกรรม

กลุ่มที่ 4 บัดนั้น ฝ่ายอสุรตัวขัน ถึง ด้วยกำลังฤทธิรอนราวี

กลุ่มที่ 1 บัดนั้น หนุมาณผู้ชาญชัยศรี ถึง วายปราณสิ้นชีพชีวา

กลุ่มที่ 2 ครั้นเสร็จสังหารกฤษณ์ อันเป็นด่านนครยักษะ ถึง แผ่นทวนขึ้นยอดบรรพต
กลุ่มที่ 3 ครั้นเสร็จหักเขากะทบกัน ซึ่งเป็นด่านขัณฑ์ยักษะ ถึง แลไปเห็นยุงเท่าแม่ไก่
...เข้าไปไล่เข่นฆารอนราญ

กลุ่มที่ 3 บัดนั้นจึงพุ่งยุงใหญ่ใจหาญ ทัวทั้งอินทรียักษะ

กลุ่มที่ 4 บัดนั้นคำแหงหนุมานชาญสมร .....ด้วยฤทธิไกรชัยชาญ

กลุ่มที่ 1 ครั้นเสร็จหักด่านยุงร้าย .....แต่เวียนเที่ยวไปเที่ยวมา

กลุ่มที่ 2 บัดนั้นมัจฉานุผู้ใจแกล้วกล้า .....จะหั้นให้ยับลงกับมือ

ครูอ่าน บัดนั้น คำแหงหนุมานชาญสมร .....นามนั้นชื่อไฉวานรจนกระทั่งถึงบิดาลงมา
ทางไหน ทางนั้นจะไปยังมีอยู่ ฯ

11. ครูมอบหมายการบ้านให้นักเรียนลอกโจทย์แบบฝึกหัดจากหนังสือสาระดะทักษ์สัมพันธ์ข้อ
1-10

คาบที่ 6 - 7

12. นักเรียนช่วยกันทบทวนเนื้อเรื่องจากการเรียนครั้งที่ผ่านมา แล้วอ่านคำถามจากแบบฝึกหัด
ในสมุดของนักเรียน ข้อ 1- 10 แล้วช่วยกันตอบ

13. ครูสังเกตนักเรียนส่วนใหญ่สามารถตอบได้ถูกต้องหรือไม่ ครูอธิบายเพิ่มเติมในแต่ละข้อ
จนครบแล้วนักเรียนเขียนคำตอบลงสมุด

14. นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องต่อจากตอนที่แล้วโดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม อ่านกลุ่มละ 1
บรรทัด เมื่อกลุ่ม 1 อ่าน กลุ่ม 2 ยืน กลุ่ม 2 อ่าน กลุ่ม 3 ยืน กลุ่ม 3 อ่าน กลุ่ม 1 ยืน ให้นักเรียนได้
มีความระมัดระวังตลอดเวลา ตั้งแต่ ครั้นถึงซึ่งสระชลธาร ไกล่ทวารนิเวศของยักษะ เห็นหมู่
อสุริโยธา ตรวจตราออบราชธานี อ่านจนกระทั่งถึง กราบลงแทบบาทภูวไนย ชบพิศตรร่าให้
โสกา

15. นักเรียนบอกใจความสำคัญของเนื้อเรื่อง โดยครูใช้คำถามนำ เช่น

15.1 หนุมานไปต่อโดยวิธีใด

15.2 หนุมานทำอะไรก่อน ทำไมจึงทำเช่นนั้น

15.3 หนุมานพบกับใคร มีข้อแลกเปลี่ยนกันอย่างไร

15.4 หนุมานผ่านด่านไปได้อย่างไร เกิดอะไรขึ้นที่ด่านนั้น

15.5 หนุมานไปพบพระรามโดยวิธีใด

16. นักเรียนอ่านทำนองเสนาตั้งแต่ โอ้วว่าพระจอมมงกุฎเกศ ลือเดชทั่วทศทิศา กระทั่งถึง มาจะ
กล่าวบทไป ถึงเทพไทเรือศรี ...พิทักษ์รักษาภูวไนย มิให้ราศีปีทา

17. แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่ม 1 เป็นหนุมาน กลุ่มที่ 2 เป็น ไมยราพ อ่านออกเสียงใส่
อารมณ์ตามบทบาทตัวละคร ตั้งแต่ บัดนั้น วายุบตรูดีไกรใจกล้าเขม้นหมายจะล้างอสุรา...
อ่านสลับบทบาทกันกระทั่ง จบ

18. นักเรียนช่วยกันจับใจความสำคัญ โดยครูใช้คำถามจากกิจกรรมในหนังสือ ข้อ 11 –20 ครู
สังเกตว่านักเรียนตอบได้ถูกต้องหรือไม่ ครูอธิบายเพิ่มเติม

คาบที่ 8 การเขียนย่อความ

19.. ครูทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับการเขียนย่อความที่ได้เรียนมาจากการเรียน ท 101

ย่อความเรื่อง รามเกียรติ์ ตอนศึกไมยราพ พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระ
พระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก จากหนังสือทักษ์สัมพันธ์ หน้า 88- 112 ความว่า

.....
20. ครูให้ตัวแทนนักเรียนกลุ่มละ 2 คน ออกมาเล่าเรื่องย่อเรื่องรามเกียรติ์ โดยนักเรียนทั้ง 5
กลุ่มจะขึ้นเรียงกัน แล้วให้กลุ่มที่ 1 เริ่มเล่า กลุ่มที่ 2 เล่าต่อ กลุ่มที่ 3 เล่าต่อจากกลุ่มที่ 2 กลุ่มที่
4 เล่าต่อจากกลุ่มที่ 3 กลุ่มที่ 5 เล่าต่อจากกลุ่มที่ 4 หมุนไปจนกระทั่งจบเรื่องย่อรามเกียรติ์ตอน
ศึกไมยราพ

21. ครูช่วยจัดกล่าสำนวน และเรียบเรียงใหม่เพื่อให้นักเรียนได้ฟังข้อความที่ชัดเจนอีกครั้งหนึ่ง
แล้วให้นักเรียนนำไปเขียนเป็นย่อความ ลงสมุด ส่งภายใน สัปดาห์ถัดไป

คาบที่ 9 ทดสอบหลังเรียน

22. นักเรียนร่วมกันทบทวนความรู้โดยครูใช้คำถามนำตั้งแต่ประวัติที่มาของเรื่องกระทั่งจบเรื่อง

23. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนจากแบบทดสอบออนไลน์ จำนวน 50 ข้อ

24 . กิจกรรม ส่งเสริมนิสัยการอ่านให้กับนักเรียนแนะนำแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติมในการอ่านวรรณ
คดี เรื่องอื่น ๆ เช่นเรื่องขุนช้างขุนแผน พระอภัยมณี

<http://203.154.104.10/service/mod/heritage/nation/koonpan/koonpan.htm>

http://anurakthai.cscoms.com/anurakthai/thai/khone/thai/story_t.htm

การประเมินผล

1. ประเมินผลด้วยการสังเกตพฤติกรรมการเรียน
2. ประเมินความสามารถในการเล่าเรื่องจากการสืบค้นประวัติตัวละคร
- 3 ทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบออนไลน์ เกณฑ์ผ่าน 70%

บันทึกผลหลังสอน

คาบสอนสำหรับห้องกลางและอ่อน ต้องใช้ 10-11 คาบ

